

אבן-טייל בגליל

מעל המפה רובע עירוני שלם, ואלפי כדורים שניקבו את כותלי הבתים העבים כמסננות.
"מזל שלא מקבלים לחיל-האוויר טיי"ס מקרב העדה הדרוזית" אמר אחד השוטרים, "אחרת היה אולי איזה מטוס פאנטום תוקף את הבתים של מישפחת שי"ך באבו-סנאן."

מייד לאחר החקירה הראשונה כבר היה ברור להוקרי המיטרה, כי ההתקפה הייתה מתוכננת היטב, כמיבצע צבאי לכל פרטיו ודיקדוקיו. עמדות-הירי נבחרו בי קפידה רבה, נקודות-הפגיעה סומנו מבעוד יום והיוו מסכת מושלמת של הרס. כונת התוקפים, כך התברר מייד, הייתה אחת: להרוג אנשים רבים ככל היותר, ללא הבר-הנהגה — גברים, נשים וטף.
כל ילד בכפר ידע כי את המיתקפה על בתי מישפחת שי"ך יכלו לערוך רק בני חמולת מישליב. זאת ידעה גם המיטרה, המיטרה גם ידעה כי התקפה מתוכננת במיקצועיות כה רבה יכולים לערוך רק מי שהיא, או עדיין הינם חיילים בי-צה"ל. תוך שעות ספורות נעצרו 19 מ-בני מישפחת מישליב, כל מי מהם ששירת א-פעם בצה"ל, והובלו במהירות לבית-המעצר.

בדרג-נס לא נהרג איש. אני מתבייש בהם, אמר השבוע לכתב העולם הזה סגן (מיל.) סולימאן שי"ך, צעיר דרוזי ממישפחת שי"ך המתקפת, אשר שירת בי-יחידה הדרוזית של צה"ל, בה שירתו אף העצורים ממישפחת מישליב תוקפי ביתו, שאותם הדרין בנאמנות ביחידה. הם פחדו להתקרב לבית שלי ולבתים של המישפחה שלי, ולהטיל רימונים דרך החלונות. אני לימדתי אותם שטילי-כחף אנטי-טנקיים לא עובדים טוב על בתים, בעיקר בתים שבנויים משתי שכבות של בלוקים, וגם כשזורקים רימון על קיר של בית הוא מחליק עליו, או איוה מין עבודה זאת."

גאוחו המיקצועית של סולימאן, כמד-ריד, אומנם נפגעה, אך אין ספק כי פחדנותם של התוקפים הצילה את בני-מישפחתו מהרג המוני. בסך-הכול נפצעו במיתקפה הכללית הזו שישה אנשים: יוסף שי"ך, אשר נפצע בפניו שעה שפתח את הלוח הדרוזי כדי להתבונן בהתקפה; קייס שי"ך, אשר חטף רסיס בישבנו; האם הצעירה מייאסה אחמד סעיד, המאושר פות עדיין; בתה נאהוון בת ה-4, המאושר פות איתה; בנה אנואר בן השבע, שנפצע בראשו ושחרר כבר מבית-החולים וחיסן שי"ך, רווקה בת 28 אשר לנה באותו לילה בבית דודנה.

ניקמת-דם ממושכת

ב-23 השנים האחרונות זכה הכפר אבו-סנאן לעלות כבר מיספר פעמים לכותרות העיתונים, בעיקר בגלל היריבות הוותיקה שבין שתי החמולות, הכפר, ש-הושביו מתחלקים כימעט באופן שווה בין דרוזים, מוסלמים ונוצרים, נקלע ל-

פצוע בן 7
בית ה-4, בבית דודו מוחמד סעיד, בעת שנורו לעבר הבית טילי-כחף אנטי-טנקיים. אמו של אנואר היא בתו של אחמד סעיד, שהיה הקורבן הראשון במילחמה בין שתי החמולות.

אבו-סנאן, אנואר פוץ בן ה-7 היה אחד מנפגעי הקרב. הגדול שנערך באבו-סנאן, אנואר ישן יחד עם אמו מייאסה ואחותו נאהוון בת ה-4, בבית דודו מוחמד סעיד, בעת שנורו לעבר הבית טילי-כחף אנטי-טנקיים. אמו של אנואר היא בתו של אחמד סעיד, שהיה הקורבן הראשון במילחמה בין שתי החמולות.

החוליות התקרבו בהירות בחסות חשכת הלילה, כאשר אנשיהן מנצלים כל קפלי-קרקע, כל מיבנה הרוס, כל עץ-זית עבות כדי להסתתר מאחריהם ולא להתגלות. שלוש היעדים ניראו היטב לעיני אנשי החוליות. הראשון היה ביתו, בעל שתי הקומות והמרתף, של ג'אבר שי"ך, היעד השני: ביתו הגדול והמפואר של מוחמד סעיד, היעד השלישי — ביתו, הניצב על-פני גיבעה, של סאלח סולימאן

שתי נקישות בפרטרים של מכשירי-הקשר, אותם נשא כל אחד ממפקדי-החוליות בידו, בישרו למפקד-המיבצע כי הכל מוכן לשעת-השי"ן. הוא שלח אקדח-ריק-טות, יורה רקטה אדומה לאוויר.
זה היה הסימן לכל החוליות. בבתי-אחת נפתחה אש-תופת, שולחו 22 טילים אנטי-טנקיים לעבר נקודות קבועות מראש ב-שלושת הבתים ששימשו כיעדים, הושלכו עשרות רבות של רימונים, וחלונות הב-תים וקירותיהם רוטטו באלפי כדורים.

דס ואש ותימות-עשן

א-רבעת אלפים תושבי אבו-סנאן * השוכן ליד כפר יאסיף, על כביש עכור צפה, אשר המיבצע הצבאי נערך בל-יבנו של כפרם, לא נבהלו. הם ידעו כי קולות הנפץ והיריות אינם מעשה-ידיה של חוליית פידאן שחדרה מעבר ל-גבול, וכי אין אלה קולותיה של קטיושה הנורית מרחוק. לאנשי אבו-סנאן היה ברור, כי זהו אך קרב נוסף במילחמה הגדולה בין שתי החמולות הדרוזיות שבי-כפר: מישפחת שי"ך ומישפחת מישליב. שוטרי מישפחת עכו, שהגיעו למקום לעבור חצי-שעה, מורגלים כבר בתסקידם כמכבי-שריפות ומשקטי-יגירות בין שתי מישפחות אלה שבכפר. אולם הפעם לא האמינו אפילו השוטרים למראה-יעניהם. במילחמה הנוכחית בין שתי החמולות נטלו חלק עשרות טילים אנטי-טנקיים חדישים מסוג לאו הנמצאים ברשות צה"ל. רימונים בכמות שהיתה מספיקה למחוק

סגן שרי-ה-חקלאות, הנפגעת בצידו הערבים הדרוזיים בנשק ובמכירתו למישפחת מישליב, אשר בניה נעצרו בחשד לנטיון הרצח ההמוני בכפר.

חור בקיר

עלי חמדו, ממפשי-חת שי"ך, ניצב ל-יד הקיר בביתו, אשר נפגע בטיל אנטי-טנקי. עלי שי"ך בחדר שבו פגע הטיל ניצל בנס, ואילו שני בני-מישפחתו, ש-ישנו באותו בית, בליד הטילים, נפצעו.

מערכות של קטטות, איומים, מעשי-רצח ופעולות-נשק.

בשנת 1952 התקוטט אחד מבני מיש-פחת שי"ך, אחמד סעיד, עם כמה מבני מישפחת מישליב. קטטה זו הייתה ביטוי ליחסיה-קניאה בין שתי החמולות. חמולת שי"ך נחשבת בכפר כמשכילה ומתקדמת יותר, ובניה כעשירים יותר. לעומתם גבר שבת חמולת מישליב כמאוחדת וקשוחה יותר. בני מישפחת מישליב מקפידים להי-נשא בינם לבין עצמם, שומרים על אורח-חיים סטריאקלי נוקשה. לעומת הייחוס המישפחתי של מישפחת שי"ך, אשר הי-מסורת הדרוזית קבעה כי היתה ממנהיגות-הדת של העדה הדרוזית, מתגאה מישפחת מישליב בזכות ראשונים בכפר אבו-סנאן ובכך שראשה, עטיף מישליב, שימש משך שנים רבות מוכתר הכפר.

בעיקבות הקטטה עם אחמד סעיד, ארבו לו ערב אחד בשדה, שבו שתל טבק, שלו-שה מבני מישפחת מישליב, התנפלו עליו, ולאחר שכפתו אותו ניסו לגלח את מחד-צית שפמו, עליו הייתה גאותו — לעקוד אותו לחמור ולשלוח אותו לכפר. לבני הדרוזי אין בושה גדולה מזו. לאחר ש-ירד לסוף כונתם הצליח סעיד, במאמצים רבים, להשתחרר מכליאו, תוך שפצע שניים מהם.

למרות הסולחה המסורתית שנערכה אז, לא שכחו בני מישליב את עלבונם. הלפו שנים רבות של מתח מתמיד בין המישי-פחות, ולפני שש שנים הותקף סעיד באחד משבילי כפרו, נורה ומת. לבני הכפר היה ברור לחלוטין כי הרוצחים היו מבני מישפחת מישליב, אך המיטרה לא הצליחה עד היום למצוא את הרוצח ולהעמידו לדין.